

การทบทวนนโยบายการค้าเมียนมาร์

ภาพรวมความเห็นของสมาชิก WTO ต่อบรรณเศรษฐกิจการค้าของเมียนมาร์

๑ สมาชิกชื่นชมกับความเปลี่ยนแปลงด้านการเมืองและเศรษฐกิจภายหลังจากช่วงเวลาที่ยเมียนมาร์ดำเนินนโยบายโดดเดี่ยวจากการต่างประเทศว่า เป็นสัญญาณอันดีที่เมียนมาร์ปรับตัวเข้าสู่เศรษฐกิจโลกอีกครั้ง ซึ่งเป็นทิศทางที่จะนำไปสู่การพัฒนาประเทศต่อไป สมาชิกตอบรับกับการปฏิรูปในช่วงสามปีที่ผ่านมาจากระบบเศรษฐกิจที่รัฐเป็นผู้ควบคุม (centrally planned economy) เป็นระบบเศรษฐกิจที่ใช้กลไกตลาด (market economy) อาทิ การปฏิรูปด้านเศรษฐกิจมหภาค ซึ่งครอบคลุมการปฏิรูประบบอัตราแลกเปลี่ยน การออกและแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายด้านการค้า เช่น การออกกฎหมายว่าด้วยการลงทุนจากต่างชาติฉบับใหม่ในปี ๒๕๕๖ และมาตรการที่เปิดเสรีการค้าเพิ่มขึ้น เช่น การยกเลิกข้อกำหนดใบอนุญาตนำเข้าที่ไม่อัตโนมัติ (non-automatic import licensing requirements) กับภาคภัณฑ์บางประเภท และการยกเลิกการส่งออกในสินค้าบางชนิด ซึ่งการปฏิรูปดังกล่าวได้ส่งผลให้เมียนมาร์มีอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจที่สูงขึ้น และการลงทุนจากต่างชาติมีปริมาณเพิ่มขึ้น

๒ สมาชิกหลายประเทศเห็นว่า เมียนมาร์ยังคงต้องดำเนินการปฏิรูปด้านต่างๆ อย่างต่อเนื่อง ซึ่ง ดร. Pwint San กล่าวว่า จะให้ความสำคัญกับการปฏิรูป อาทิ การประกาศนโยบายการแข่งขันทางการค้าฉบับใหม่ และกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค การดำเนินการร่างกฎหมายสิทธิบัตร ลิขสิทธิ์ เครื่องหมายการค้า และการออกแบบอุตสาหกรรม (industrial designs) รวมทั้งการหารือเพื่อจัดตั้งสำนักงานทรัพย์สินทางปัญญาแห่งชาติ และศาลชำนาญพิเศษด้านทรัพย์สินทางปัญญา การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายการลงทุนจากต่างชาติ ซึ่งรวมถึงการลดจำนวนสาขาที่มีข้อจำกัดการลงทุน นอกจากนี้ สมาชิกเรียกร้องให้เมียนมาร์เปิดเสรีและปรับปรุงนโยบายและขั้นตอนทางการค้าให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นและมีความซับซ้อนน้อยลง และขอให้ดำเนินการปฏิรูปด้วยความโปร่งใส ส่งเสริมการดำเนินการภาครัฐที่ตรวจสอบได้ ส่งเสริมหลักนิติธรรม (rule of law) ลดการทุจริต (corruption) และให้ข้อมูลแก่ผู้ประกอบการในการทำธุรกิจและในการเชื่อมต่อกับห่วงโซ่การผลิตของโลก (global supply chains) ซึ่งเหล่านี้จะเป็นการสร้างรากฐานที่เข้มแข็งสำหรับระบบเศรษฐกิจที่ใช้กลไกตลาดของเมียนมาร์ต่อไป

๓ สมาชิกยินดีกับการทบทวนนโยบายการค้าครั้งแรกของเมียนมาร์ ซึ่งถือเป็นสัญญาณอันดีของการปฏิบัติตามพันธกรณีในกรอบ WTO และการส่งเสริมหลักการดำเนินการด้วยความโปร่งใส สมาชิกชื่นชมกับเมียนมาร์ในการสนับสนุนระบบการค้าพหุภาคีอย่างชัดเจน รวมถึงเป้าหมายที่จะสรุปผลเจรจากรอบโดฮา และสมาชิกขอให้เมียนมาร์เพิ่มระดับการมีส่วนร่วมในเวที WTO รวมทั้งการแจ้งการใช้มาตรการต่างๆ (notifications)

๔ ในด้านการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ เมียนมาร์มีความสัมพันธ์ด้านการดำเนินการและความร่วมมือทางเศรษฐกิจกับประเทศอื่น อาทิ การเป็นสมาชิกอาเซียน และความสัมพันธ์กับประเทศอื่นผ่านสถานะการเป็นสมาชิกอาเซียน ซึ่งทำให้เมียนมาร์มีความใกล้ชิดกับคู่ค้าในภูมิภาคมากขึ้น สมาชิกบางประเทศรวมทั้งไทยให้การสนับสนุนการทำงานในกรอบอาเซียนภายใต้การดำรงตำแหน่งประธานอาเซียนของเมียนมาร์ปีนี้ เพื่อบรรลุเป้าหมายของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) ต่อไป

๕ สมาชิกตระหนักถึงข้อจำกัดของเมียนมาร์ในฐานะประเทศพัฒนาน้อยที่สุด (LDCs) และกล่าวถึงสาขาที่ยังคงต้องการความช่วยเหลือทางเทคนิค นอกจากนี้ หลายประเทศแสดงความพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือในด้านการสร้างขีดความสามารถ อาทิ ด้านสิทธิทรัพย์สินทางปัญญา ความโปร่งใส และการแจ้งกฎหมายและมาตรการทางการค้าต่อ WTO การใช้ไฟฟ้าพลังงานน้ำ เป็นต้น หลายประเทศเห็นว่า กลไกความช่วยเหลือทางเทคนิคของ WTO ร่วมกับกระบวนการ Enhanced Integrated Framework รวมถึงการจัดประชุมปฏิบัติการเพื่อติดตามการดำเนินงานหลังการทบทวนนโยบายการค้าครั้งนี้ จะช่วยให้เมียนมาร์ดำเนินการเพื่อพัฒนาศักยภาพต่างๆ ต่อไป นอกจากนี้ หลายประเทศตอบรับกับทิศทางนโยบายของเมียนมาร์ที่ตระหนักถึงความเป็นธรรมในสังคม (social justice) และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม รวมถึงมีการดำเนินการที่มีความโปร่งใสเพิ่มขึ้นในอุตสาหกรรมจัดการทรัพยากรธรรมชาติ (extractive industries) และขอให้เมียนมาร์ส่งเสริมการผลิตที่ยั่งยืนและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมในการทำเหมืองและป่าไม้ต่อไป

ประเด็นนโยบายและมาตรการการค้าอื่นๆ ของเมียนมาร์ที่ควรพัฒนาต่อไป

ในการทบทวนครั้งนี้ มีการอภิปรายถึงประเด็นด้านการค้าที่สมาชิก WTO เห็นว่า เมียนมาร์สามารถพัฒนาต่อไป สรุปดังนี้

๑ การลงทุนจากต่างประเทศและบรรยากาศการค้าเงินธุรกิจ สมาชิกยินดีกับความพยายามของเมียนมาร์ในการปรับปรุงสภาพแวดล้อมในการทำธุรกิจของนักลงทุนต่างชาติ และขอให้เมียนมาร์ดำเนินการพัฒนาต่อไป สมาชิกเรียกร้องให้เมียนมาร์เปิดเสรีด้านการลงทุนให้นักลงทุนต่างชาติมากขึ้น โดยลดจำนวนสาขาที่มีข้อจำกัดการลงทุน และพัฒนาการคุ้มครองนักลงทุน การบังคับตามสัญญา และการอำนวยความสะดวกในการก่อตั้งธุรกิจใหม่ สมาชิกเห็นว่า การเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับร่างกฎระเบียบใหม่หรือกฎหมายการค้าการลงทุนทางอินเทอร์เน็ต รวมถึงการให้โอกาสกับผู้มีส่วนได้เสีย (stakeholders) ก่อนออกนโยบายหรือมาตรการใหม่ จะเป็นส่วนสำคัญให้นักลงทุนและผู้ประกอบการรับทราบและมีความพร้อมในการดำเนินธุรกิจ นอกจากนี้ สมาชิกบางประเทศขอข้อมูลเกี่ยวกับแผนงานการสร้างเขตเศรษฐกิจพิเศษ (Special Economic Zones) และแรงจูงใจและสิทธิพิเศษที่ให้แก่ นักลงทุน

๒ พิธีการศุลกากร การประเมินราคาศุลกากร และการอำนวยความสะดวกทางการค้า สมาชิกแสดงความยินดีกับการริเริ่มปรับปรุงระบบอำนวยความสะดวกทางการค้า ซึ่งรวมถึงการดำเนินการเพื่อใช้ระบบ national single window สมาชิกบางประเทศสนับสนุนให้เมียนมาร์บังคับใช้ความตกลงการประเมินราคาศุลกากร (WTO Customs Valuation Agreement) นอกจากนี้ สมาชิกบางประเทศเห็นว่า เมียนมาร์ยังมีความจำเป็นในการปฏิรูประบบใบอนุญาตนำเข้าและส่งออกที่ยุงยาก ทั้งในภาพรวมของทุกสินค้าและในอุตสาหกรรมเฉพาะสาขา อาทิ อุตสาหกรรมยานยนต์

๓ อาคารศุลกากรและภาษีอื่น ถึงแม้ว่าประเทศสมาชิกเห็นว่า เมียนมาร์มีอัตราอากรที่ใช้จริง (applied MFN tariff) ในระดับต่ำ แต่ยังคงแสดงความกังวลว่า อัตราอากรที่ใช้จริงกับอัตราที่ผูกพัน (averaged bound rate) มีความแตกต่างอย่างมาก นอกจากนี้ เมียนมาร์ผูกพันรายการสินค้าน้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนรายการสินค้าทั้งหมด ส่งผลให้หน่วยงานสามารถปรับขึ้นอากรสินค้าส่วนใหญ่ได้อย่างไม่มีข้อจำกัด และสมาชิกขอให้เมียนมาร์ปรับโครงสร้างอากรบางประเภท (nuisance duties) ให้มีความซับซ้อนน้อยลง รวมทั้งแก้ปัญหาอัตราภาษี

อากรในประเทศที่ต่างกันระหว่างสินค้าที่ผลิตภายในประเทศกับสินค้านำเข้า และปัญหาด้านความโปร่งใสในการจัดเก็บภาษี

๔ รัฐวิสาหกิจ (state-owned economic enterprise) และการมีส่วนร่วมของรัฐในระบบเศรษฐกิจ สมาชิกสนับสนุนให้เมียนมาร์ดำเนินการแปรรูปรัฐวิสาหกิจซึ่งยังคงมีจำนวนมากและครอบคลุมธุรกิจหลายสาขา และขอให้วิสาหกิจเหล่านี้ดำเนินการบนพื้นฐานของกลไกตลาด สมาชิกตั้งข้อสังเกตว่า เมียนมาร์ไม่ได้แจ้งการดำเนินการการค้าโดยภาครัฐ (state trading activities) และเรียกร้องให้เมียนมาร์ดำเนินการแจ้ง (notifications) ดังกล่าว

๕ การเกษตรและสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช (SPS) สมาชิกตอบรับกับการที่เมียนมาร์มิได้ใช้มาตรการอุดหนุนภายในประเทศหรือการอุดหนุนการส่งออก (export subsidies) อย่างไรก็ตาม เนื่องจากเกษตรเป็นส่วนสำคัญในการแก้ไขปัญหาความยากจนของเมียนมาร์ สมาชิกเห็นว่า เมียนมาร์ยังมีประสิทธิภาพด้านแรงงานในการผลิตสินค้าเกษตรที่ระดับต่ำ และขาดแคลนปริมาณสินเชื่อที่เพียงพอสำหรับภาคเกษตร บางประเทศเห็นว่า การเปิดรับการลงทุนจากต่างชาติจะสามารถสนับสนุนนวัตกรรมในภาคเกษตรต่อไป ในส่วนของ SPS และมาตรฐาน สมาชิกบางประเทศแสดงข้อกังวลเกี่ยวกับระยะเวลาที่เมียนมาร์เปิดรับความเห็นก่อนที่เมียนมาร์ประกาศใช้มาตรฐานใหม่ แต่ก็ตอบรับกับความพยายามในการปรับมาตรฐานสากลมาใช้ในประเทศ

๖ การค้าบริการ สมาชิกแสดงความยินดีกับการเปิดเสรีการค้าบริการหลายสาขาเพิ่มขึ้นของ เมียนมาร์ อาทิ การให้ใบอนุญาตการดำเนินกิจการโทรคมนาคมกับนักลงทุนต่างชาติ การสนับสนุนการลงทุนระหว่างภาครัฐกับเอกชนในด้านการขนส่ง การให้ต่างชาติสามารถลงทุน (foreign equity participation) ด้านการโรงแรมและธุรกิจที่เกี่ยวข้องถึงร้อยละ ๑๐๐ และความพยายามของธนาคารชาติในการพัฒนาแผนแม่บทด้านการเงิน สมาชิกสนับสนุนให้เมียนมาร์ดำเนินการข้างต้นอย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านบริการและเปิดรับการลงทุนจากต่างชาติเพิ่มขึ้น รวมถึงการพัฒนากฎระเบียบและบรรยากาศการทำธุรกิจต่อไป